

Laaturaportti: Työvoimatutkimus, kotitalousosa 2025

Sisällys

Tilaston perustiedot.....	4
Tilaston yleiskuvaus (SIMS 3.1).....	4
Kattavuus (SIMS 3.3)	4
Tilastoyksikkö (SIMS 3.5)	4
Tilaston perusjoukko (SIMS 3.6).....	4
Viitealue (SIMS 3.7).....	5
Ajallinen kattavuus (SIMS 3.8).....	5
Mittayksikkö (SIMS 4).....	6
Viiteajankohta (SIMS 5).....	6
Luokitukset (SIMS 3.2)	6
Käsitteet ja määritelmät (SIMS 3.4)	6
Toimintavaltuudet (SIMS 6)	7
Lainsäädäntö ja muut sopimukset (SIMS 6.1).....	7
Tietojen jakaminen (SIMS 6.2)	8
Tilastoprosessi.....	8
Lähdeaineistot (SIMS 18.1)	8
Tiedonkeruun tiheys (SIMS 18.2)	8
Tiedonkeruumenetelmä (SIMS 18.3).....	8
Aineiston validointi (SIMS 18.4).....	9
Tiedon käsittely (SIMS 18.5).....	9
Relevanssi	10
Käyttäjien tarpeet (SIMS 12.1).....	10
Käyttäjätyytyväisyys (SIMS 12.2).....	11
Tarkkuus ja luotettavuus	11
Tarkkuus ja luotettavuus yleisesti (SIMS 13.1)	11
Otantavirhe.....	11
Muut virhelähteet (SIMS 13.3).....	14
Katovirhe (SIMS 13.3.3).....	14
Käsittelyvirhe	15
Laadunvarmistus (SIMS 11.1)	15
Laadun arviointi (SIMS 11.2).....	15
Tietojen revisoitumiskäytännöt (SIMS 17.2).....	15
Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys.....	16
Oikea-aikaisuus (SIMS 14.1)	16
Johdonmukaisuus ja vertailukelpoisuus	16
Maantieteellinen vertailukelpoisuus (SIMS 15.1)	16
Ajallinen vertailukelpoisuus (SIMS 15.2).....	16

Saatavuus ja selkeys	16
Julkistamiskalenteri (SIMS 8.1)	16
Pääsy julkistamiskalenteriin (SIMS 8.2)	17
Käyttäjien käyttöoikeudet (SIMS 8.3)	17
Julkistustiheys (SIMS 9)	17
Tilastojulkistus (SIMS 10.1)	17
Julkaisut (SIMS 10.2)	17
Verkkotietokanta (SIMS 10.3)	17
Yksikkötason aineistojen saatavuus (SIMS 10.4)	18
Muu tiedonjakelu (SIMS 10.5)	18
Menetelmädokumentointi (SIMS 10.6)	18
Tietosuojaperiaatteet (SIMS 7.1)	18
Tietosuojaja -turva tietoja käsiteltäessä (SIMS 7.2)	18

Tilaston perustiedot

Tilaston yleiskuvaus (SIMS 3.1)

Työvoimatutkimuksen kotitalousosa on työvoimatutkimuksen yhteydessä toteutettava vuosittainen osaotokseen perustuva tiedonkeruu, jonka avulla kuvataan kotitalouden rakennetta sekä kotitalouteen kuuluvien henkilöiden työmarkkina-asemaa.

Työvoimatutkimus on otostutkimus, jonka avulla tilastoidaan 15–89-vuotiaan väestön työmarkkinoille osallistumista. Kotitalousosa täydentää perustutkimusta mahdollistamalla tarkastelun kotitaloustasolla. Se sisältää tietoa kotitalouden jäsenten työmarkkina-asemasta. Kotitalousaineiston avulla voidaan tarkastella esimerkiksi lasten iän ja lukumäärän yhteyttä vanhempien työmarkkina-asemaan tai puolisoiden työaikajärjestelyitä.

Kattavuus (SIMS 3.3)

Kotitalousosan aineisto kattaa Suomessa vakinaisesti asuvan väestön vuositasolla. Aineisto ei sisällä asevelvollisia.

Kotitalousosa perustuu kotitalouksiin, joissa kaikki jäsenet ovat vastanneet. Tämä määritelmä otettiin käyttöön vuonna 2021, mikä parantaa kotitaloustietojen johdonmukaisuutta mutta voi vaikuttaa aineiston kattavuuteen.

Tilastoyksikkö (SIMS 3.5)

Tilastoyksikkö on henkilö, mutta kotitalousosassa tiedot kytketään kotitaloustasolle, mikä mahdollistaa analyysin sekä henkilö- että kotitaloustasolla.

Tilaston perusjoukko (SIMS 3.6)

Työvoimatutkimuksen otos poimitaan ositetulla systemaattisella otannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta kahdesti vuodessa.

Kotitalousosa muodostetaan työvoimatutkimuksen otoksesta paneeliasetelman viidennen tutkimuskerran tiedoista kotitalouksittain.

Väestökehikon asuinpaikkatunnuksen avulla työvoimatutkimuksen 15–89-vuotiaiden muodostetaan asuntokunnat, joista tarkistusvaiheen jälkeen poistetaan kotitalouteen kuulumattomat henkilöt. Kotitalousosan otos muodostetaan neljännesvuosittain.

EU-asetuksen mukaan vuodesta 2021 alkaen hyväksytyksi kotitaloudeksi määritellään ne taloudet, joissa kaikki jäsenet ovat vastanneita. Aiemmin hyväksytyksi kotitaloudeksi on määritelty ne taloudet, joissa enintään puolet jäsenistä on kadossa. Kotitalousosassa ei ole mukana varus- tai siviilipalveluksessa olevia henkilöitä.

Viitealue (SIMS 3.7)

Viitealue on koko Suomi.

Ajallinen kattavuus (SIMS 3.8)

Kotitalousosan tietoja on kerätty vuodesta 2003 lähtien.

Vuonna 2008 otettiin käyttöön uusi tiedonkeruulomake: tutkimuksen tietosisältö muuttui hieman ja osa tiedoista siirryttiin keräämään osaotokselta, jolta kerättyjä tietoja käytetään vain vuositietoina. Myös joidenkin käsitteiden määritelmät muuttuivat. Uudistukset perustuivat EU:n asetuksiin, ja niillä pyrittiin parantamaan EU-maiden työvoimatilastojen vertailtavuutta.

Vuoden 2021 alussa työvoimatutkimuksen tietosisältöä, tiedonkeruuta ja estimointimenetelmää uudistettiin. Uudistus vaikutti keskeisesti tiedon keruuseen, määritelmiin ja estimointimenetelmiin. Uudistus paransi kansainvälistä vertailtavuutta, mutta heikensi jossain määrin aikasarjojen vertailukelpoisuutta ennen ja jälkeen muutoksen.

Kyselylomakkeen sisältöä yhdenmukaistettiin aikaisempaa tarkemmin eri EU-maiden välillä tietojen vertailtavuuden parantamiseksi. Tietosisältö myös laajeni, kun kyselylomakkeelle lisäti uusien kysymyksiä. Tärkeimmät muutokset koskevat kysymyksiä työajasta ja sitä, milloin henkilö määritellään työlliseksi. Jatkossa esimerkiksi vanhempainvapaalla olevat, jotka saavat ansiosidonnaista tukea, luokitellaan työllisiksi poissaolon pituudesta riippumatta. Lisäksi uutena ikäryhmänä tutkimukseen otettiin mukaan 75–89-vuotiaat.

Tutkimuksen tiedonkeruutapaa uudistettiin tarjoamalla vastaajille mahdollisuus vastata puhelin- ja käyntihaastattelujen lisäksi myös vastausmahdollisuutta verkkolomakkeella. Kotitalousosan verkkotiedonkeruu aloitettiin vuotta myöhemmin eli vuonna 2022.

Euroopan unionin tilastoviraston, Eurostatin, julkaisemat Suomen työvoimatutkimuksen tulokset eroavat Suomessa julkaistuista siten, että asevelvolliset eivät ole lainkaan mukana Eurostatin tiedoissa. Useimmissa EU-maissa asevelvolliset eivät kuulu työvoimatutkimuksen kohdejoukkoon eli yksityisissä kotitalouksissa asuvaan väestöön. Tämä aiheuttaa eroja etenkin 15–24-vuotiaita koskeviin tuloksiin. Suomen julkaisemissa

luvuissa asevelvollisuutta suorittavat ovat mukana työvoiman ulkopuolisessa väestössä, mutta heidän ei katsota kuuluvan kotitalouteen, vaan heidät on poistettu kotitalousosan aineistosta vuodesta 2021 alkaen.

Otoksen muodostamisessa ja tulosten laskentatavassa huomioitiin uusi EU-lainsäädäntö, vastauskadon lisääntyminen ja tiedonkeruutapaan toteutetut muutokset. Kotitalousosan aikasarjat vuosilta 2013–2020 korjattiin taannehtivasti uuden estimointimenetelmän mukaisiksi.

Korjausmenettelyssä työllisen määritelmämuutos oli huomioitu 15–74-vuotiaiden naisten koko kohderyhmän tasolla. Sen sijaan naisten osajoukkotasolla aikasarjakorjattuihin työllisyystietoihin liittyy korjausmenettelyssä johtuen epävarmuutta, eivätkä aiempien vuosien tiedot ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 2021 lähtien tuotettujen lukujen kanssa.

Mittayksikkö (SIMS 4)

Keskeiset mittayksiköt ovat henkilöiden määrä (1 000) ja työtuntien määrä (1 000) tuntia.

Viiteajankohta (SIMS 5)

Tiedot perustuvat tutkimusviikkoon, jota käytetään työmarkkina-aseman määrittelyssä. Vuoden kaikki viikot ovat edustettuina tutkimuksessa, ja otos jaetaan tasaisesti kaikille viikoille. Kotitalousosan tiedot julkaistaan vuositietona. tuotetaan vuositasolla.

Luokitukset (SIMS 3.2)

Kotitalousosassa käytetään samoja luokituksia kuin työvoimatutkimuksessa muutenkin, kuten:

- toimialaluokitus 2008 (TOL 2008)
- ammattiluokitus 2010 (ISCO-08)
- koulutusluokitus 2016 (ISCED 2011)

Käsitteet ja määritelmät (SIMS 3.4)

Tutkimuksessa käytetyt käsitteet ja määritelmät noudattavat YK:n kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia ja Euroopan unionin tilastotoimen asetuksia.

Työvoimatutkimuksen vuonna 2025 voimassa olleet käsitteet ja määritelmät löydät työvoimatutkimuksen [laaturaportista](#) osiosta käsitteet ja määritelmät (SIMS 3.4).

Työllisen määritelmän keskeisimmät muutokset vuoden 2021 alusta:

Vanhempainvapaalla olevat, jotka saavat ansiosidonnaista tukea, luokitellaan työllisiin, vaikka työstä poissaolo olisi kestänyt yli 3 kuukautta.

Yrittäjä tai samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä palkatta työskentelevä lasketaan työlliseksi vain, jos työstä poissaolo on kestänyt alle kolme kuukautta. Aiemmin yrittäjät laskettiin työlliseksi riippumatta poissaolon pituudesta tai syystä.

Lapsiperheeksi on määriteltä perhe, johon kuuluu vähintään yksi kotona asuva alle 18-vuotias lapsi. Lapsiperheen vanhempia - äitejä ja isiä - ovat ne naiset ja miehet, joilla on samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita omia tai puolison lapsia.

Lapsettomiksi luokitellaan tässä naiset ja miehet, joilla ei ole samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita lapsia. Lapsettomiin kuuluvat siis

- henkilöt, joilla ei ole lainkaan lapsia
- sekä vanhemmat, joiden lapset ovat täyttäneet 18 vuotta tai ovat jo muuttaneet omaan kotitalouteen.

Muita työvoimatutkimuksen käsitteitä on selitetty [dokumentaationsivulla](#).

Toimintavaltuudet (SIMS 6)

[Tilastolaki \(Finlex.fi\)](#) ohjaa tilastojen laadintaa. Tilastolaissa säädetään muun muassa tiedonkeruusta, tietojen käsittelystä ja tiedonantovelvollisuudesta. Tietojen käsittelyyn tilastoja tuottaessa sovelletaan tilastolain lisäksi yleistä tietosuojasetusta, tietosuojalakea sekä lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta.

Tilastokeskus soveltaa tilastoja laatiessaan EU:n tilastosäädöksiä, jotka ohjaavat kaikkien EU-maiden tilastovirastoja.

[Lisätietoja tilastolainsäädännöstä.](#)

Lainsäädäntö ja muut sopimukset (SIMS 6.1)

Työvoimatutkimus toteutetaan perustuen sosiaalitilastojen kehysasetus IESS:ään ([EU 2019/1700](#)) ja sitä tarkentavaan sosiaalitilastoja koskevaan delegoituun asetukseen tiedonkeruiden ajoituksista/rullaamisesta ([EU 2020/256](#)) sekä toimeenpanoasetuksiin ([EU 2019/2180](#)) ja ([EU 2019/2181](#)) sekä erityisesti

työvoimatutkimusta koskevaan delegoituun säädökseen [\(EU\) 2019/257](#) ja toimeenpanoasetukseen [\(EU\) 2019/2240](#).

Tietojen jakaminen (SIMS 6.2)

Työvoimatutkimuksen kotitalousosan tietoja julkaistaan [tilaston verkkosivuilla](#) ja [StatFin-tietokannassa](#). Työvoimatutkimuksen vuositiedot, mukaan lukien kotitalousosan tiedot, toimitetaan Eurostatin noin kolmen kuukauden viiveellä tutkimusvuoden päättymisestä. Eurostat julkaisee kotitalousosasta perheitä koskevia tietoja omilla verkkosivuillaan.

Tilastoprosessi

Lähdeaineistot (SIMS 18.1)

Työvoimatutkimuksen tilasto perustuu kuukausittain haastattelemalla kerättävään otosaineistoon. Kuukausittainen otos on noin 12 500 henkeä, ja samaa vastaajaa haastatellaan kaikkiaan viisi kertaa.

Kotitalousosan aineisto perustuu viidennen kerran vastaajien sekä heidän kotitalouksiensa jäsenten antamiin tietoihin. Kotitalouden jäsenten tiedot kerätään puhelinhaastatteluilla sekä vuodesta 2022 alkaen verkkokyselomakkeella. Kotitalousosan vuosiaineisto sisältää noin 15 000 kotitalouden tietoja.

Aineiston laadinnassa on käytetty seuraavia hallinnollisia aineistoja ja tilastorekistereitä: Digi- ja väestöviraston väestötietojärjestelmä ja Tilastokeskuksen henkilö- ja asuntotietovaranto, Verohallinnon tulorekisteri, Tilastokeskuksen tutkintorekisteri, Tilastokeskuksen yritysrekisteri.

Tiedonkeruun tiheys (SIMS 18.2)

Työvoimatutkimuksen tiedonkeruu perustuu jatkuvaan tiedonkeruuseen, jossa kaikki vuoden viikot ovat tutkimusviikkoja.

Tiedonkeruumenetelmä (SIMS 18.3)

Tiedot kerätään verkkokyselylomakkeella ja Tilastokeskuksen haastattelijoiden tekemillä tietokoneavusteisilla puhelinhaastatteluilla. Lomakkeen kieli on vastaajan valinnan mukaan suomi, ruotsi tai englanti.

Kotitalousosa kerätään viidennellä tutkimuskerralla, jolloin selvitetään kotitalouden jäsenet ja kerätään tiedot heidän työmarkkina-asemastaan.

Suomessa otos on henkilöpohjainen, joten kotitaloustiedot kerätään erillisellä osaotoksella.

Suurimmassa osassa Euroopan maita työvoimatutkimuksen tiedonkeruu perustuu kotitalousotokseen eli samalla kertaa haastatellaan kaikki tietyssä osoitteessa asuvat saman kotitalouden jäsenet. Suomen lisäksi vain Ruotsissa, Tanskassa ja Sveitsissä otos on henkilöpohjainen, eli haastateltavana on otokseen poimittu kohdehenkilö. EU:n asetus kuitenkin edellyttää tietoja myös kotitaloudesta. Sen mukaan jäsenvaltiot, joiden otos on henkilöpohjainen, voivat toimittaa kyseisten kotitalouksien muita jäseniä koskevat tiedot riippumattomien havaintojen osaotoksesta eli ”kotitalouden osaotoksesta”, joka on muodostettu siten, että kotitalouden osaotos käsittää vähintään yhden tutkimuskerran vuosineljännestä kohti tai vähintään 15 000 kotitaloutta. Suomessa tämä on siis ratkaistu niin, että viidennellä eli viimeisellä haastattelukerralla kerätään myös kohdehenkilön kotitalouden jäsenten tiedot.

Vuonna 2025 työvoimatutkimuksessa kotitalousosan kyselyyn oli haastateltu noin 15 500 kotitaloutta ja saatu noin 35 000 henkilön vastaukset. Kaikista viidennellä tutkimuskerralla perusosaan vastanneista noin 92 % vastasi myös kotitalousosaan.

Aineiston validointi (SIMS 18.4)

Vastausaineisto ja myös lopullinen aineisto tarkistetaan aineiston muodostamisen ja raportoinnin yhteydessä. Aineistolle tehdään loogisuustarkistuksia sekä arvoalueiden tarkastuksia.

Käsittelyvaiheessa koodataan puuttuvat tai virheelliset toimiala- ja ammattikoodit käytetään apuna muita vastaustietoja. Myös tuntemattomiksi jääneet työtuntitiedot imputoidaan.

Julkaistavan tilastotiedon laatu varmennetaan mm. katotarkasteluilla, vertailuilla työ- ja elinkeinoministeriön tietoihin ja vastaavan ajankohdan tuloksiin edellisenä vuonna. Tämän lisäksi Eurostat validoi ja tarkastaa saapuneen aineiston yksityiskohtaisesti.

Tiedon käsittely (SIMS 18.5)

Kotitalousaineisto painotetaan henkilötasolla väestöä vastaavaksi sekä kotitaloustasolla kotitalouksien rakennetta vastaavaksi.

Painotus korjaa vastauskadon vaikutuksia, parantaa tietojen tilastollista tarkkuutta ja toteutetaan EU-asetuksen painotus- ja konsistenssivaatimusten mukaisesti. Siinä sovelletaan painojen kalibrointimenetelmää, jossa käytettyjen taustamuuttujien (ns.

kalibrointimuuttujien) reunajakaumat kalibroidaan vastaamaan kohdeperusjoukon reunajakaumia eli väestörakennetta.

Kotitaloustasolla painokerroin kalibroidaan nk. benchmarking-menetelmällä vastaamaan Tilastokeskuksen tulonjakotilaston kotitalouksien rakennetta alueen (maakunnat ja pääkaupunkiseutu) ja kotitalouden henkilömäärän mukaan.

Vuoden 2021 alusta kotitalousaineiston painojen kalibroinnissa aputietona käytetään tulojakotilastosta saatuja kotitalouskohtaisia tietoja:

- kotitalouksien lukumäärä
- kotitalouden koko sekä
- aluetieto (maakuntajako, jossa pääkaupunkiseutu erikseen)

Rekisteripohjaisia henkilötietoja:

- ikäryhmät
- sukupuoliryhmät
- kieli

Aputietoina kalibroinnissa käytetään työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisteriä, tilastokeskuksen tutkintorekisteriä ja verohallinnon tulorekisteriä. Myös tulosten yhdenmukaisuuden vuoksi käytetään kuukausittaisen työvoimatutkimuksen tietoja työllisistä, työttömistä ja työvoiman ulkopuolella olevista sukupuolen ja iän mukaan.

Kotitalousosaotoksen painojen kalibrointiin käytetään ranskalaista CALMAR2-ohjelmaa ja keskivirhe-estimointiin ruotsalaista ETOS-ohjelmaa.

Kotitalousosan aineistoon perustuvat tiedot eivät sisällä asevelvollisia, joten työvoiman ulkopuolella olevien määrässä, työllisyysasteessa ja työvoimaosuudessa on eroa työvoimatutkimuksen perustutkimuksen estimaatteihin verrattuna.

Relevanssi

Käyttäjien tarpeet (SIMS 12.1)

Tutkimuksen tuloksia käytetään muun muassa työvoimapolitiittisten ennusteiden ja suunnitelmien laadinnassa, päätösten teon tukena sekä erilaisten toimien työllisyysvaikutusten seurannassa. Tärkeitä tulosten käyttäjiä ovat ministeriöt, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, yliopistot ja tutkimuslaitokset, kansainväliset järjestöt ja Euroopan unioni. Euroopan unionin tilastovirasto, Eurostat, ohjaa tutkimuksen sisältöä ja seuraa sen laatua.

Käyttäjättyytyväisyys (SIMS 12.2)

Käyttäjiltä saadaan palautetta Tilastokeskuksen internet-sivulla olevalla palautelomakkeella ja sähköpostitse.

Tarkkuus ja luotettavuus

Tarkkuus ja luotettavuus yleisesti (SIMS 13.1)

Luotettavuuteen vaikuttavat mittausvirhe, otannasta aiheutuva vastauskato sekä satunaisvaihtelu.

Työvoimatutkimuksen estimaattien laatua arvioidaan vuosittain. Julkaistaville estimaateille asetetaan taulukoinnissa raja-arvot. Niiden avulla merkitään ne estimaatit, joiden taustalla on pieni vastaajamäärä.

Neljännes- ja vuosiestimaattien julkistamisessa noudatetaan Eurostatin ohjetta. Alle 3000 henkilön estimaatit peitetään taulukoissa automaattisesti pisteellä (.). Alle 7000 henkilön estimaatteihin tulee suhtautua varauksella. Rajat koskevat pyöristämättömiä lukuja ja näiden lukujen pohjalta laskettuja prosenttiosuuksia.

Otantavirhe (SIMS 13.2)

Otannasta aiheutuvalla satunnaisvaihtelulla tarkoitetaan sitä, että eri otoksista lasketut luvut poikkeaisivat jonkin verran toisistaan. Arvioitaessa karkeasti otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun suuruutta erilaisissa tilanteissa on pääperiaatteena, että lukuihin sisältyy sitä vähemmän otannasta aiheutuvaa epävarmuutta, 1) mitä suuremman otoksen pohjalta luvut on laskettu ja 2) mitä suurempaa väestöryhmää luvut kuvaavat. Tarkasteltavan osaryhmän pienentyessä otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun osuus kasvaa.

Otannasta aiheutuvaa estimaatin luotettavuutta arvioidaan laskemalla käytetyn estimaattorin keskivirhe tai variaatiokerroin.

Keskivirhe (otosvarianssin neliöjuuri) ilmaisee sen, kuinka tiiviisti havainnoista estimoitu parametrin arvo on keskittynyt mitattavan perusjoukon parametrin ympärille. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otosasetelma, havaintojen lukumäärä tarkasteltavassa kokonais- tai osajoukossa sekä tarkastelun kohteena olevan ominaisuuden vaihtelu eli muuttujan varianssi.

Keskivirheen avulla voidaan laskea virhemarginaali eli luottamusväli, jolla haettu perusjoukon arvo sijaitse tietyllä todennäköisyydellä (usein 95 % luottamusväli) ja suhteellinen keskivirhe.

Luottamusväli kuvaa sitä, kuinka laajalla alueella perusjoukon todellinen parametrin arvo on suhteessa otoksesta laskettuun estimaattiin. Luottamusväliä laskettaessa kiinnitetään haluttu riskitaso. Työvoimatutkimuksessa käytetty 5 %:n riskitaso tarkoittaa sitä, että jos otosten ottamista toistettaisiin, parametrin todellinen arvo osuisi 95 tapauksessa sadasta luottamusvälin sisään ja jäisi 5 tapauksessa sadasta sen ulkopuolelle.

Työvoimatutkimuksessa käytetty **95 prosentin luottamusväli on väli, jolla kiinnostuksen kohteena olevan ominaisuuden todellinen arvo sijaitsee 95 prosentin todennäköisyydellä.**

Jos esimerkiksi tietyn kuukauden työttömien määrän estimaatti on 230 000 ja sen keskivirhe 7 700, on työttömien määrän 95 prosentin luottamusväli $230\,000 \pm 15\,100$ eli 214 900–245 100 henkeä. Estimaattiin lisättävä ja siitä vähennettävä osa saadaan kertomalla estimaatin keskivirhe 95 prosentin luottamusvälin kertoimella 1,96. Tämä osa kuvaa otannasta aiheutuvaa epävarmuutta ja sitä kutsutaan estimaatin **virhemarginaaliksi.**

Satunnaisvaihtelun suuruusluokan havainnollistamiseksi esitetään seuraavissa kahdessa taulukossa esimerkkejä erikokoisista työllisten ja työttömien lukumäärän estimaateista, niiden virhemarginaaleista ja muista luotettavuuden tunnusluvuista. Esimerkeissä esitetty satunnaisvaihtelun suuruusluokka on karkea arvio satunnaisvaihtelun ylärajasta, kun tarkastelun kohteena on **vastaavankokoinen työllisten tai työttömien lukumäärän estimaatti sukupuolen ja nuorimman lapsen iän mukaan.**

Seuraavasta taulukosta voidaan esimerkiksi nähdä, että jos osaryhmän estimaatit ovat sitä tarkempia mitä suurempaa osaryhmää ne koskevat. Jos esimerkiksi verrataan kahta alle 18-vuotiaiden lasten äitien ryhmää ”nuorin lapsi alle 1-2-vuotias” ja ”nuorin lapsi 7-17-vuotias”, nähdään että ensimmäisen ryhmän estimaatin 95 prosentin luottamusväli, $49\,000 \pm 5\,100$ henkeä, on suhteessa estimaatin kokoon selvästi suurempi (suhteellinen keskivirhe 5,3 %) kuin jälkimmäisen ryhmän estimaatin kohdalla (suhteellinen keskivirhe 1,5 %).

Työllisten ja työttömien estimaattien koko ja luotettavuus vaikuttaa myös näiden estimaattien perusteella laskettaviin muihin tunnuslukuihin kuten työllisyys- ja työttömyysasteiden estimaatteihin. Myös näiden ryhmien työllisyysasteiden suhteelliset keskivirheet eroavat huomattavasti toisistaan.

Esimerkkejä työvoimatutkimuksen kotitalousosan vuosiestimaattien tarkkuudesta 2025: Alle 18-vuotiaiden lasten äidit, 20–64-vuotiaat

Nuorimman lapsen ikä	Vuosiestimaatti	Vuosiestimaatin virhemarginaalit, 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe, %
Työlliset, henkilöä				
Yhteensä	409 000	± 6 900	3 500	0,9
Alle 1-vuotias	26 000	± 3 900	2 000	7,7
1–2-vuotias	49 000	± 5 100	2 600	5,3
3–6-vuotias	86 000	± 6 500	3 300	3,9
7–17-vuotias	248 000	± 7 200	3 600	1,5
Työttömät, henkilöä				
Yhteensä	26 000	± 3 700	1 900	7,2
Alle 3-vuotias	6 000	± 2 200	1 100	17,4
3–6-vuotias	7 000	± 2 200	1 100	16,1
7–17-vuotias	13 000	± 2 700	1 400	10,3
Työllisyysaste, %				
Yhteensä	79,9	± 1,4	0,7	0,9
Alle 1-vuotias	61,5	± 7,0	3,6	5,8
1–2-vuotias	64,3	± 4,9	2,5	3,9
3–6-vuotias	78,3	± 3,4	1,7	2,2
7–17-vuotias	87,5	± 1,5	0,8	0,9
Työttömyysaste, %				
Yhteensä	6,1	± 0,8	0,4	7,0
Alle 3-vuotias	7,8	± 2,5	1,3	16,7
3–6-vuotias	7,2	± 2,2	1,1	15,5
7–17-vuotias	5,1	± 1,0	0,5	10,1

Esimerkkejä työvoimatutkimuksen kotitalousosan vuosiestimaattien tarkkuudesta 2025: Alle 18-vuotiaiden lasten isät, 20–64-vuotiaat

Nuorimman lapsen ikä	Vuosiestimaatti	Vuosiestimaatin virhemarginaalit, 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe, %
Työlliset, henkilöä				
Yhteensä	403 000	± 4 700	2 400	0,6
Alle 1-vuotias	35 000	± 4 600	2 400	6,7
1–2-vuotias	60 000	± 5 700	2 900	4,8
3–6-vuotias	89 000	± 6 500	3 300	3,7
7–17-vuotias	218 000	± 6 800	3 500	1,6
Työttömät, henkilöä				
Yhteensä	19 000	± 3 000	1 500	8,1
Alle 3-vuotias	5 100	± 2 000	1 000	19,7
3–6-vuotias	4 900	± 1 700	900	17,9
7–17-vuotias	9 000	± 2 200	1 100	12,7
Työllisyysaste, %				
Yhteensä	89,6	± 1,0	0,5	0,6
Alle 1-vuotias	90,9	± 4,9	2,5	2,7
1–2-vuotias	83,8	± 4,1	2,1	2,5
3–6-vuotias	89,9	± 2,5	1,3	1,4
7–17-vuotias	91,0	± 1,4	0,7	0,7
Työttömyysaste, %				
Yhteensä	4,5	± 0,8	0,4	8,0
Alle 3-vuotias	5,1	± 2,0	1,0	19,3
3–6-vuotias	5,1	± 1,8	0,9	17,4
7–17-vuotias	4,0	± 1,0	0,5	12,4

Muut virhelähteet (SIMS 13.3)

Katovirhe (SIMS 13.3.3)

Kaikilta otokseen valituilta henkilöiltä ei saada vastausta, sillä joitakin henkilöitä ei koskaan tavoiteta ja monet kieltäytyvät vastaamasta tutkimukseen. Tätä kutsutaan vastauskadoksi. Vastauskato on yleistynyt viime vuosina. Estimointi perustuu vain vastanneisiin henkilöihin, joita on vastauskadon vuoksi vähemmän. Silloin virhemarginaali kasvaa ja luottamusvälit levenevät. Vastauskato pyritään ottamaan huomioon estimoinnissa, esimerkiksi uudelleenpainotusmenetelmillä kalibrointiestimaattorin avulla.

Käsittelyvirhe (SIMS 13.3.4)

Aineistossa voi olla arvoalue- ja loogisuusvirheitä, joita korjataan automaattisilla tarkistusohjelmilla sekä aineiston käsittelyn aikana tuotettujen tunnuslukujen tarkastelujen avulla.

Tilastojulkistamisen mahdollisia virheitä ovat muun muassa julkistusten teksteissä, kuvioissa tai taulukoissa esitetyt virheelliset luvut. Virheet korjataan ja niistä tiedotetaan käyttäjille mahdollisimman nopeasti.

Laadunvarmistus (SIMS 11.1)

Laadunhallinta perustuu Euroopan tilastojen käytäntöihin.

Laadunhallinta edellyttää toiminnan kokonaisvaltaista ohjausta. Euroopan tilastoja koskevat käytäntöjä muodostavat Euroopan tilastojärjestelmän yhteisen laatujärjestelmän perustan. Käytäntöjä perustuvat 16 periaatteeseen, jotka koskevat tilastoviranomaisen riippumattomuutta, vastuuvuorollisuutta sekä prosessien ja julkaistavan tiedon laatua.

Periaatteet ovat yhteensopivat YK:n tilastokomission hyväksymien virallisen tilaston periaatteiden kanssa ja täydentävät niitä. Suomen virallisen tilaston laatuksiteerit ovat yhteensopivat Euroopan tilastojen käytäntöjen kanssa.

Lisätietoja:

- [Euroopan tilastojen käytäntöjä](#)
- [SVT-neuvottelukunnan suositukses](#)

Laadun arviointi (SIMS 11.2)

Työvoimatutkimuksen laatua arvioidaan tilastoprosessin eri vaiheissa. Tietojen laatua seurataan muun muassa tiedonkeruun, aineiston käsittelyn ja tietojen julkaisun yhteydessä.

Eurostatille toimitetaan neljännesvuosittain ja vuosittain aineistoa koskevat laaturaportit, joissa arvioidaan tilaston laatua ja raportoidaan muun muassa tiedonkeruuta, menetelmiä ja tietojen luotettavuutta koskevia tekijöitä.

Tietojen revisoitumiskäytännöt (SIMS 17.2)

Työvoimatutkimuksen kotitalousosan julkaistut luvut ovat pääsääntöisesti lopullisia. Kertaalleen julkaistujen lukujen korjaaminen on ollut hyvin harvinaista.

Revisio merkitsee yleensä käytettävissä olevien tietojen laadun parantumista tai merkittävää menetelmämuutosta, jossa korjataan aikasarjaa myös taaksepäin. Jos tilaston tiedot tarkentuvat merkittävästi tavallista enemmän, kerrotaan sen syistä erikseen julkistuksessa.

Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys

Oikea-aikaisuus (SIMS 14.1)

Työvoimatutkimuksen kotitalousosan tulokset julkaistaan vuosittain noin viiden kuukauden kuluttua tutkimusvuoden päättymisestä.

Julkaisukalenterin ja varsinaisen julkaisupäivän välillä ei esiinny viiveitä.

Johdonmukaisuus ja vertailukelpoisuus

Maantieteellinen vertailukelpoisuus (SIMS 15.1)

Kotitalousosa on yhteensopiva työvoimatutkimuksen kanssa ja kansainvälisesti vertailukelpoinen EU-sääntelyn ansiosta.

Ajallinen vertailukelpoisuus (SIMS 15.2)

Työvoimatutkimus uudistettiin vuoden 2021 alussa. Uuden estimointimenetelmän mukaiset aikasarjat alkavat vuodesta 2021. Työvoimatutkimus kotitalousosan aikasarjat vuosilta 2013–2020 korjattiin takautuvasti uuden estimointimenetelmän mukaisiksi. Korjausmenettelyssä työllisen määritelmämuutos oli huomioitu 15–74-vuotiaiden naisten koko kohderyhmän tasolla. Sen sijaan naisten osajoukkotasolla aikasarjakorjattuihin työllisyystietoihin liittyy korjausmenettelyssä johtuen epävarmuutta eivätkä ne ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 2021 lähtien tuotettuihin lukuihin. Korjatut kotitalousosan keskeiset estimaatit tuottavat yhdenmukaisia vuosiestimaatteja kuukausityövoimatutkimuksen kanssa.

Saatavuus ja selkeys

Julkistamiskalenteri (SIMS 8.1)

Tilastojen julkistamisajankohdat kerrotaan ennakoon verkkopalvelusta löytyvässä [julkistamiskalenterissa](#). Tiedot ovat julkisia sen jälkeen, kun ne ovat päivittyneet verkkopalveluun.

Pääsy julkistamiskalenteriin (SIMS 8.2)

Tilastokeskuksen julkistamiskalenteri: [Tulevat julkaisut](#)

Tilaston tulevat julkaisut ovat tilaston sivulla: [Tilaston tulevat julkaisut](#)

Käyttäjien käyttöoikeudet (SIMS 8.3)

Tiedot julkistetaan kaikille käyttäjille samanaikaisesti. Tilaston tietoja saa Tilastokeskuksessa käsitellä ja niistä saa antaa tietoja ennen julkistamista vain henkilö, joka osallistuu kyseisen tilaston laadintaan tai tarvitsee kyseisen tilaston tietoja omassa työssään ennen tietojen julkistamista.

[Lisätietoja tilastojen julkistamisperiaatteista Tilastokeskuksessa](#)

Tilastokeskus on aineistojen tuottaja ja tekijänoikeuden haltija, ellei tuotteen, tiedon tai palvelun yhteydessä erikseen toisin ilmoiteta.

[Lisätietoja tilastotietojen käyttöehdoista](#)

Julkistustiheys (SIMS 9)

Tietoja perheestä ja työstä julkistetaan määräpäivinä työvoimatutkimuksen sivuilla.

Lisäksi Eurostat laatii EU-jäsenmaita koskevia tilastoja sekä tutkimusaineistoja.

Eurostat julkaisee tiedot omilla [verkkosivuillaan](#).

Työvoimatutkimuksen vuositiedot, mukaan lukien kotitalousosan tiedot, toimitetaan Eurostatiin noin kolmen kuukauden viiveellä tutkimusvuoden päättymisestä.

Tilastojulkistus (SIMS 10.1)

Tiedote julkaistaan vuosittain [tilaston sivulla](#).

Julkaisut (SIMS 10.2)

Tiedot julkaistaan vuosittain joko katsauksena tai tietokantajulkistuksena.

Verkkotietokanta (SIMS 10.3)

Työvoimatutkimuksen tietokantataulukot ovat saatavilla [StatFin-tietokannasta](#). Lisäksi käytettävissä on [arkistotietokanta](#), joka sisältää aikasarjataulukoita, joita ei enää päivitetä.

Yksikkötason aineistojen saatavuus (SIMS 10.4)

Työvoimatutkimuksen tietojen käsittelyssä noudatetaan tilastolakia sekä Tilastokeskuksen tietosuoja- ja tietoturvaohjeita. Tilastollisen tietosuojan tavoitteena on estää yksittäistä henkilöä koskevien tietojen suora tai epäsuora tunnistaminen julkaistuista tiedoista.

Vastausaineistoa käytetään ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin. Aineiston luovuttaminen on mahdollista erillisen käyttöluvapäätöksen perusteella tieteellistä tutkimusta ja tilastollisia selvityksiä varten siten, että suora tunnistaminen ei ole mahdollista.

Muu tiedonjakelu (SIMS 10.5)

Maksullisia erityisselvityksiä voi tiedustella työvoimatutkimuksen tietopalvelusta.

Menetelmädokumentointi (SIMS 10.6)

Työvoimatutkimuksen [menetelmäselosteet](#) löytyvät tilaston kotisivuilta.

Tietosuojaperiaatteet (SIMS 7.1)

Tilastotarkoituksiin kerätyn tiedon tietosuoja taataan. Tilastonlaadintaa ohjaa [tilastolaki \(Finlex.fi\)](#). Henkilötietojen käsittelyssä tilastolain ohella sovellettavaksi tulee [EU:n yleinen tietosuoja-asetus \(eur-lex.europa.eu\)](#) ja [suomalainen tietosuojalaki \(Finlex.fi\)](#). Tilastotarkoituksiin kerättyjen tietojen salassapidosta säädetään [julkisuuslaissa \(Finlex.fi\)](#).

Tietoja käsittelevät vain ne henkilöt, jotka tietoja työssään tarvitsevat. Tietojen käyttö on rajattu käyttövaltuuksin. Kaikki Tilastokeskuksen henkilökuntaan kuuluvat ovat allekirjoittaneet salassapitositoumuksen, jossa he sitoutuvat pitämään salassa tilastolain tai viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain perusteella salassa pidettäväksi säädetty tiedot. [Lisätietoja tietosuojasta.](#)

Tietosuoja ja -turva tietoja käsiteltäessä (SIMS 7.2)

Työvoimatutkimuksen tietojen käsittelyssä noudatetaan tilastolakia sekä Tilastokeskuksen tietosuoja- ja tietoturvaohjeita. Tilastollisen tietosuojan tavoitteena on estää yksittäistä henkilöä koskevien tietojen suora tai epäsuora tunnistaminen julkaistuista tiedoista.

Tietoja ei luovuteta tunnistettavassa muodossa Tilastokeskuksen ulkopuolelle.

Aineistoja voidaan luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollisia selvityksiä varten erillisen käyttölupapäätöksen perusteella siten, että tunnistetiedot on poistettu ja suora tunnistaminen ei ole mahdollista. EU-työvoimatutkimusta varten muokatut aineistot toimitetaan Eurostatille ilman tunnistetietoja.

Työvoimatutkimuksen tietosuojaseloste on saatavilla Tilastokeskuksen [verkkosivuilla](#).